

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ KOORDİNASYON BİRİMİ

Emanete sahip çıkıyoruz, çevremizi ve sokak hayvanlarımızı koruyoruz
Proje No: 7865

Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma Projesi

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Dr.Öğr. Üyesi Zeynep Aydoğan
Narman Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik Bölümü
Öğr. Gör. Serpil Özmen Narman Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Dökümantasyon ve Sekreterlik Bölümü
Yasemin Çetin Önlisans Öğrencisi
Fatma Ulaş Önlisans Öğrencisi
Sibel Yağız Önlisans Öğrencisi
Büşranur Gültekin Önlisans Öğrencisi
İrem Şahin Önlisans Öğrencisi
Haydar Alpaslan Önlisans Öğrencisi

Mart 2020
ERZURUM

Önsöz

Canlılar insanlara emanettir ve tıpkı canlılar gibi çevre de gelecek nesillerimizin bizlere emanetidir. Emanete sadakat gösterme sorumluluğunu üstlenen bu projede, yeniden değerlendirilme imkânı olan ömrünü tamamlamış araç lastiklerinin sokak canlıları için barınak olarak kullanılması amaçlanarak, çevrenin ve canlıların korunmasına yönelik farkındalık oluşturulmaya çalışılacaktır.

Bu çalışma, Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenen SLP-2019-7865 No'lu araştırma projesi olup Narman Belediyesi çalışanları ile birlikte 27.11.2019 tarihinde, saat 13.50'de Narman ilçe merkezinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmacılar, **Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimine** vermiş olduğu destekten dolayı teşekkür eder. Ayrıca fikirleriyle katkı sağlayan ve emeği geçen Narman MYO personeli ve tüm öğrencilerimize teşekkür ediyoruz.

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep AYDOĞAN

Atatürk Üniversitesi Narman Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik Bölümü

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
Özet	iii
Abstract	iv
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	1
3. MATERYAL ve YÖNTEM	2
4. BULGULAR.....	7
5. TARTIŞMA ve SONUÇ	7
REFERANSLAR.....	8

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

Özet

Çevreyi yasaklamalar ile değil bilinçli tüketim ve geri dönüşüm yaparak korumak günümüzde uygulanması gereken çevre koruma yöntemlerinden biri olmalıdır. Geri dönüşüm uzun vadede verimli bir yatırımdır ve geleceğimize, ekonomiye katkı sağlar. Ömrünü tamamlayan araç lastiklerinin doğaya atılması çevre için çok büyük bir tehdit oluşturur. Bu lastiklerin yakılması ise son derece zararlı gazların açığa çıkmasına neden olur. Canlılar insanlara emanettir ve tıpkı canlılar gibi çevre de gelecek nesillerimizin bizlere emanetidir. Emanete sadakat gösterme sorumluluğunu üstlenen bu projede, yeniden değerlendirilme imkânı olan ömrünü tamamlamış araç lastiklerinin sokak canlıları için barınak olarak kullanılması amaçlanarak, öğrencilere ve yerel halka atıkların yeniden kullanımı ve sokak hayvanlarının gözetilmesi gerekliliği farkındalığını oluşturmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre koruma, farkındalık, sıfır atık, hayvan barınağı.

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

Abstract

To protect the environment not by prohibitions, but by conscious consumption and recycling should be one of the environmental protection methods to be applied today. Recycling is a productive investment in the long run and contributes to our future and the economy. Disposal of vehicle tires, which have completed their lives, poses a great threat to the environment. The burning of these tires causes the release of extremely harmful gases. Living beings are entrusted to humans, and just like living beings, the environment is entrusted to our future generations. In this project, which takes the responsibility of showing loyalty to safety, With the aim of using the end-of-life vehicle tires, which have the opportunity to be re-evaluated, as shelters for street creatures, it is aimed to create awareness of students and the local people about the need for reuse of waste and the necessity of taking care of street animals.

Keywords: Environmental protection, awareness, zero waste, animal shelter.

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

1. GİRİŞ

Çevre, insanların ve diğer canlıların içinde yaşadıkları doğal ortamda, yaşamları boyunca birbirleriyle ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları, fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır. Çevreyi yasaklamalar ile değil bilinçli tüketim ve geri dönüşüm yaparak korumak günümüzde uygulanması gereken çevre koruma yöntemlerinden biri olmalıdır. Geri dönüşüm uzun vadede verimli bir yatırımdır ve geleceğimize, ekonomiye katkı sağlar. Ömrünü tamamlayan araç lastiklerinin doğaya atılması çevre için çok büyük bir tehdit oluşturur. Bu lastiklerin yakılması ise son derece zararlı gazların açığa çıkmasına neden olur. Günümüzde çevre kirliliğinde büyük payı olan, kapladıkları geniş alan ve doğada yok olmaya karşı yüksek direnç gösteren ömrünü tamamlamış araba lastiklerinin geri dönüşümü ekonomiye yeniden kazandırılması yapılmaktadır. Türkiye ve dünyada ömrünü tamamlamış araç lastiklerinden yapılan tasarımlar oldukça popülerdir. Bu tasarımlardan biri de sokak hayvanları için yapılan barınaklardır. Sokak hayvanları olumsuz hava koşullarından etkilenerek yaşam kalitelerinin düşmesini önlemek için bu projede, öğrencilere ve yerel halka atıkların yeniden kullanımı ve sokak hayvanlarının gözetilmesi gerekliliği farkındalığını oluşturmak amaçlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

Araç lastiklerinin dış derinliği belirli bir milimetreye düştüğü zaman kullanımı tehlike yaratacağı için bu lastikler "ömrünü tamamlamış lastik" ya da "kullanılmış lastik" olarak tanımlanır ve artık kullanılmazlar. Atık lastikler doğada uzun süre yok olmaması nedeniyle çevre kirliliğine katkısı oldukça yüksektir.

Yapılan araştırmalara göre ülkemizde her yıl yaklaşık olarak 180 bin ton ömrünü tamamlamış lastik oluşmaktadır¹. Bu denli büyük kitlesi olan atık lastikler için 25.11.2006 tarihinde 26357 sayılı resmi gazetede Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü

Yönetmeliği yayımlanmıştır. Bu yönetmelik ömrünü tamamlamış tüm atık lastikleri kapsayarak, bunların toplanması, taşınması, geçici depolanması, geri kazanılması, bertarafı, ithalatı, ihracatı ile transit geçişi gibi hususları düzenler². Atık lastiklerin kauçuk imalatı, halı saha zemini, lastik karo taşı, enerji elde edimi gibi alanlarda ekonomiye yeniden kazandırılması mümkündür.

Çevre, gelecek nesillerin emaneti olduğu gibi canlılar ve biyoçeşitliliğin devamını koruyarak gelecek nesillere teslim etmek de günümüz insanının görevlerinden biridir. Bütün canlıların insanlarca gözetilme, bakılma ve korunma hakları vardır. Bu projede, yaşadığımız çevrenin bir parçası olan sokak hayvanlarının olumsuz çevre koşullarından etkilenmesini önlemek için barınak tasarlanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda araç lastiklerinden tasarlanan hayvan barınakları ile ilgili basına yansıyan birçok haber bulunmakla birlikte Narman ilçesi için herhangi bir veriye ulaşamamıştır.

3. MATERYAL ve YÖNTEM

Öncelikle atık lastikler oto sanayiden temin edildi. Devamında ise proje ekibi ile birlikte proje malzemelerini almak için yerel halk ve esnafla iletişime geçildi (Şekil 1). Lastikleri boyamak için boya, fırça, eldiven, çivi gibi malzemeler alınarak Narman MYO bahçesinde barınakları yapabileceğimiz uygun alana gidilerek tasarım işlemlerine başlandı (Şekil 2, 3). Ömrü bitmiş araç lastiklerinin kesimi için atölyelerden ücret karşılığı kesim yaptırıldı. Kesimi tamamlanan araç lastikleri boyama işlemini yapmak üzere yüksekokul bahçesine getirildi (Şekil 4). Barınakları soğuktan izole etmek için izolasyon materyali kullanıldı. Boyama işlemi tamamlanan lastikler için hayvanların içinde rahatça oturabileceği atık kumaş ve süngerlerden hazırlanan minderler dikildi ve kulübelerin içerisine yerleştirildi. Tüm işlemleri tamamlanan kulübeler Narman ilçesinde belediye zabıta personelinin belirlediği lokasyonlara yerleştirildi. Bu projede toplamda üç tane kedi ve köpekler için kulübe yapıldı.

Şekil 1. Barınak için alışveriş yapılması.

Şekil 2. Narman MYO atölyesinde öğrencilerle birlikte barınak tasarımı.

Öncelikle oto sanayiden atıl durumdaki lastikler temin edildi. Barınak olarak yapılması için sanayide lastiklerin kesilmesi sağlandı. Lastiklerin monte işlemi öğrencilerin yardımı ile yapıldı ve dik durması için içeriden çıtalar ile desteklendi.

Şekil 3. Narman MYO atölyesinde öğrencilerle birlikte barınak tasarımı.

Şekil 4. Boyama işlemi tamamlanan klübe.

Şekil 5. Klübelerin çatısını yerleştirme işlemi.

Lastiklerin alt ve üst bölgesi yine sanayiden temin edilen malzemeler kullanılarak kapatıldı üzerine çatı yapıldı. Çatıları takılan kulübelerin boyama işlemine geçildi. En son olarak hayvanların oturabileceği minderler öğrenciler tarafından dikilerek barınak tamamlandı.

Şekil 5. Çatısı takılan klübenin son hali.

Şekil 6. Zabıta personeli barınakları ilçe merkezine yerleştirmek için MYO bahçesindeler.

Şekil 7. Barınaklar ilçe merkezinde uygun alanlara yerleştirildi.

Şekil 8. Barınaklar ilçe merkezinde uygun alanlara yerleştirildi.

4. BULGULAR

Bu projede ömrünü tamamlamış araç lastikleri kullanıldı. Hedefimiz atıl durumdaki malzemeleri kullanmak olduğu için boya, fırça, çivi, eldiven, izocam ve silikon dışında ürün alınımına gerek duyulmadı. Tamamen öğrencilerin çabaları ile tasarımı yapılan bu projede toplamda 3 barınak yapıldı. MYO öğrencilerinin büyük ilgi gösterdiği bu çalışmada neden atık malzeme kullanıldığına dair bilgiler verildi. Boyama ve izolasyon işlemi hariç tutulduğunda, herhangi bir malzeme harcamadan tamamen atık malzemelerden yapılan bu barınaklar öğrencilerin çevre konusuna ve atık malzemelerin geri dönüştürülmesine yönelik farkındalık oluşturduğu gözlemlendi.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Atık malzemelerin yeniden kullanımı dünya genelinde bir eğilim olmakla birlikte bu tür çalışmalar Narman ilçesi ve öğrencilerimiz için bir ilktir. Yöre halkı ve öğrencilerimiz bu proje ile hem çevrelerini hem de sokak hayvanlarını koruyup, atıkların tekrar kullanımı

konusunda bilinç oluşturdular. Bu proje ile herhangi bir ücret ödemedenden tamamen atık malzemelerle kulübe tasarlandı. Böylece gerek öğrencilerimize gerekse yerel halka çevrenin ve sokak hayvanlarının korunması farkındalığı oluşturulmaya çalışıldı.

REFERANSLAR

- [1]. Anonim 2019. 05.03.2020 tarihinde <https://cevreonline.com/omrunu-tamamlamis-lastikler-otl/> adresinden erişim sağlandı.
- [2]. Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliğı, 2006. 05.03.2020 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=7.5.10799&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=LAS T%C4%B0K> adresinden erişim sağlandı.

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ